

zamieszkują z rodzinami i wspierają je finansowo, gdzie świadczenia emerytalne – rentowe są jedynym źródłem dochodu rodziny. Bardzo często ludzie w podeszłym wieku są osobami samotnie gospodarującymi, którym skromna emerytura lub renta nie wystarcza na wszystkie podstawowe potrzeby.

Gmina Dąbrowa Chełmińska jest bez wątpienia gminą o charakterze rolniczym, stąd pracownik socjalny pracując z osobami starszymi mieszkającymi na wsi boryka się głównie z takimi problemami ludzi w podeszłym wieku jak; zbyt niskie dochody emerytalne i rentowe, niedostateczna opieka medyczna, ułożenie pozytywnych stosunków międzypokoleniowych, pomoc w samoobsłudze, kwestia radzenia sobie z samotnością i odrzuceniem przez młodsze pokolenie. Osobom należącym do najstarszej generacji możemy zaoferować pomoc w postaci zamkniętej lub otwartej. Ta pierwsza wiąże się ściśle z kierowaniem Naszych sędziwych podopiecznych do domów pomocy społecznej, które ze względu na specyfikę leczenia różnych schorzeń dzielimy na:

- domy dla przewlekle chorych somatycznie
- domy dla niewidomych
- domy dla przewlekle chorych ze schorzeniami układu nerwowego. Osoby starsze, które są wysyłane do tzw. dps-ów są zazwyczaj samotne i niezdolne do samodzielnego życia z uwagi na swoje problemy zdrowotne. Wymagają opieki i pielęgnacji w zakładzie zamkniętym, gdzie istnieją oddziały geriatryczne zajmujące się rehabilitacją niedołęstwa starczego.

Mentalność ludzi żyjących na wsi jest dość specyficzna, gdyż większość z nich prowadziła własne gospodarstwa rolne, była niezależna mając w swym ręku ziemię przekazywaną z dziada, pradziada. W tej sytuacji zazwyczaj byli gospodarze nie czują się zbyt komfortowo mając przed sobą perspektywę mieszkania w pokoju z kilkoma osobami, gdzie trzeba dostosować się do zbiorowych zasad panujących w takim ośrodku i życia instytucjonalnego. W tym momencie lepszym rozwiązaniem byłby otwarty system pomocy kierowanej do osób w podeszłym wieku, bowiem jest on realizowany w miejscu zamieszkania danej osoby. Tutaj najlepszą i najefektywniejszą postacią wsparcia społecznego byłyby profesjonalne usługi opiekuńcze. Na terenie naszej gminy jak na razie zarysem takiej formy pomocy są quasi usługi socjalne dla osób w podeszłym wieku, które wykonują niektórzy bezrobotni zatrudniani w ramach prac społeczno-użytecznych. Osoby starsze wymagające pomocy są często wspierane przez osoby zaprzyjaźnione lub przez sąsiadów, którzy poświęcają swój czas właśnie osobom starszym, robią im zakupy, przynoszą posiłek, sprzątaj mieszkanie i pomagają im w codziennych czynnościach i etc. Brak tu jednak

pomocy typowo medycznej i rehabilitacyjnej, która jest niezbędna osobom starszym jeśli naszym założeniem jest dążenie do tego, by nie tylko poprawić jakość życia tych podopiecznych, ale zadbać również o ich stan psycho-fizyczny. W tej sytuacji istnieje konieczność zorganizowania fachowych usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych w miejscu zamieszkania osób starszych.

Na koniec trzeba podkreślić również potrzebę tworzenia inicjatyw i pomieszczeń, w których mogliby się spotykać mieszkańcy Naszej Gminy będący w wieku poprodukcyjnym. Z uwagi na fakt, iż młode pokolenia coraz rzadziej starają się zrozumieć problemy ludzi starych, przez co na margines są spychane bolączki naszych dziadków i babć. Musimy robić wszystko by te osoby nie czuły się, że są nieakceptowane, odrzucone i niepotrzebne. Sprawą priorytetową jest także zorganizowanie m.in. spotkań w wiejskich świetlicach dla osób w podeszłym wieku z terenu danego sołectwa, by przez kontakt z ludźmi i aktywne zagospodarowanie choćby skrawka czasu wolnego mogli znowu odzyskać wiarę w własne siły i możliwości pomimo dotykającego ich niedołęstwa i ułomności wieku starczego.

UBÓSTWO

Definicji biedy jest w literaturze bardzo wiele. Tworząc pojęcie ubóstwa na potrzeby Ośrodka Pomocy Społecznej można opisać je jako sytuację braku dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb jednostki, w szczególności w zakresie : jedzenia, ubrania, schronienia oraz podstawowych potrzeb kulturalnych i społecznych. Miernikiem biedy jest zatem tzw. stopa ubóstwa, która stanowi ten procent społeczeństwa, który żyje poniżej minimalnych dochodów.

Omawiając kwestię ubóstwa musimy wziąć pod uwagę występowanie dwóch poziomów biedy. Pierwszy z nich to minimum socjalne uwzględniające istnienie koszyka minimum socjalnego, w którym mieszczą się dobra związane z zaspokojeniem potrzeb egzystencjalnych (żywność, odzież, ochrona zdrowia, higiena), z wykonywaniem pracy (transport lokalny, łączność), i kształceniem (oświata i wychowywanie dzieci), a także utrzymywanie więzi rodzinnych, towarzyskich oraz uczestnictwo w kulturze. Drugim pojęciem wyznaczającym poziom ubóstwa jest minimum egzystencji. Stanowi je dolne

kryterium, w którym zakres i poziom zaspokojenia potrzeb określa granica, poniżej której występuje biologiczne zagrożenie życia i rozwoju psychofizycznego człowieka. W koszyku tego minimum mieszczą się wydatki pozwalające na przeżycie z pominięciem innych potrzeb. Oczywiście ustawa o pomocy społecznej ustala granicę ubóstwa, określając pewną konkretną kwotę stanowiącą to minimum dla rodziny oraz osoby samotnie gospodarującej. Pracownicy socjalni są zobowiązani do tego, by wspomagać podopiecznych ubiegających się o pomoc zarówno w formie finansowej jak i w postaci pracy socjalnej, która z zasiłkiem nie ma nic wspólnego. System pomocy wymaga głębokich zmian zarówno w sferze działań pracowników socjalnych jak i w mentalności klientów szukających wsparcia ze strony ośrodków pomocy społecznej. Mimo faktu, że współczesne akty prawne kładą ogromny nacisk na rozwój pracy socjalnej w jednostkach służb społecznych, to musimy być świadomi sytuacji, iż w większości ośrodków przypada na jednego pracownika tak duża liczba zwracających się o pomoc, że nie jest on w stanie stosować metod pracy socjalnej wobec nich wszystkich. Do tego stanu rzeczy dochodzi zbyt zbiurokratyzowany system pracy, który skutecznie uniemożliwia pracownikowi socjalnemu podjęcie działań związanych ściśle z ideami pracy socjalnej. Co więcej postawa roszczeniowa klienteli pomocy społecznej i mentalność podopiecznych nastawiona na uzyskanie wsparcia tylko i wyłącznie w postaci pieniężnej, znacznie utrudnia podejmowanie działań w zakresie pracy socjalnej.

Źródłem ubóstwa dotyczącego mieszkańców naszego regionu są trzy podstawowe przyczyny. Przede wszystkim występuje masowo bezrobocie, bowiem brak środków do życia jest najczęściej konsekwencją niemożności znalezienia zatrudnienia. Klientami placówek pomocy społecznej są również rodziny, których członkowie co prawda pracują zawodowo, ale dochody otrzymywane z pracy są tak niskie, by zaspokoić tylko podstawowe potrzeby. Podobnie jest z osobami starszymi i chorymi, których dochody otrzymywane ze świadczeń socjalnych są zbyt niskie na to by mogli „cieszyć się minimum egzystencjalnym”. Takie jednostki zwracają się o pomoc do Naszego Ośrodka z reguły w okresie zimowym, gdyż nie mają funduszy na zakup choćby części potrzebnego im opału. Natomiast w ciągu całego roku wielu z nich ubiega się o pomoc finansową na pokrycie kosztów związanych z leczeniem oraz zakupem leków na które ich skromne renty bądź emerytury po prostu nie wystarczają. Ostatnią przyczyną ubóstwa jest alkoholizm i narkomania. Na terenie Naszej Gminy borykamy się z tym pierwszym problemem. Analizując kwestię ubóstwa musimy zdać sobie sprawę z faktu, iż prowadzi ono niejednokrotnie do rozpadu więzi rodzinnych zaburzenia w sferze pełnienia ról społecznych, gdyż dochodzi do sytuacji utrzymywania rodziców przez małoletnie dzieci. Szerząca się bieda jest ściśle związana z generowaniem się

środowisk przestępczych oraz innych nieakceptowanych społecznie zachowań. Obserwując sytuację na przestrzeni lat pracownicy GOPS w Dąbrowie Chełmińskiej zauważyli znaczny spadek ubóstwa na terenie Gminy. Bardziej newralgicznym problemem jest bezrobocie utrzymujące się na wysokim poziomie oraz sięganie po alkohol. Ludzie starają się brak stałego zatrudnienia zastępować przez podejmowanie prac dorywczych między innymi latem u okolicznych rolników, co wiąże się również z faktem przywykania ludzi do podejmowania pracy sezonowej, gdy już nie ma na chleb, co prowadzi z czasem do sytuacji gdzie zatrudnienie w zakładzie o normowanym czasie pracy staje się dla niego niewygodne! W tym przypadku brak szans na znalezienie stałej pracy wyrabia u Naszych podopiecznych złe nawyki a co za tym idzie prowadzi do tego, iż ludzie zwracają się o pomoc Ośrodka. Gdy uporamy się z kwestią bezrobocia coraz mniej będziemy mieli do czynienia z ubóstwem i nadużywaniem alkoholu przez mieszkańców Gminy. Głównym sposobem ograniczania ubóstwa jest zatem zmniejszanie bezrobocia przez tworzenie nowych miejsc pracy i aktywizację ludzi ubogich oraz aktywna polityka rynku pracy, umożliwiająca aktywizację bezrobotnych.

BEZPIECZEŃSTWO

Głównym celem Posterunku Policji w Dąbrowie Chełmińskiej pozostaje zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy. Zadania policyjne realizuje pięciu funkcjonariuszy. Posterunek Policji w Dąbrowie Chełmińskiej w 2006 roku przeprowadził 224 postępowania przygotowawcze w sprawach różnych przestępstw popełnianych na terenie gminy. W stosunku do 2005 roku odnotowano wzrost o 22 zdarzenia. Mimo wzrostu ilości zdarzeń wzrosła też ogólna wykrywalność przestępstw, która wyniosła 71,3 % w 2006 roku przy wykrywalności 58,7 % w 2005 roku. Co wskazuje na bardzo dużą wykrywalność ogólną. W zdarzeniach o charakterze kryminalnym nastąpił ogólny spadek dynamiki przestępstw w 2006 roku. W kradzieżach odnotowano 54 czyny i jest to spadek o 7 czynów – wskaźnik wykrywalności wzrósł tu z 11,1 % do 24,2 %. W kradzieżach z włamaniem odnotowano 14 czynów i jest to spadek o 18 mniej niż w 2005 roku, ich wykrywalność jednak zmalała z 27,3 % w 2005 roku do 14,3 % w 2006 roku. Powyższe wyniki stawiają Posterunek Policji w Dąbrowie Chełmińskiej na pierwszym miejscu w kategorii wykrytych sprawców kradzieży i na drugim miejscu w kategorii wykrytych sprawców włamań spośród

wszystkich posterunków podległych KMP w Bydgoszczy. Jest to wynik wprowadzonych i kontynuowanych dobrych rozwiązań jakimi są utrzymywane patrole popołudniowe i nocne z naciskiem na służbę w dni ogólnie przyjęte za wolne od pracy oraz zatrzymanie i rozliczenie sprawców kradzieży linii telefonicznych, które w okresie wcześniejszym były przestępstwami dominującymi. Podobnie jak w 2005 roku tak i w roku 2006 nie odnotowano zdarzeń w najcięższych kategoriach przestępstw, tj. zabójstwo, zgwałcenie i rozbój z bronią palną. Również w kategoriach podobnych jak uszczerbek zdrowia oraz bójka i pobicie nie odnotowano żadnego zdarzenia w 2006 roku. W roku 2005 były łącznie po dwa zdarzenia z tego gatunku przestępstw. Odnotowano 2 zdarzenia w kategorii kradzież rozbójnicza i wymuszenie rozbójnicze. Jest to 1 zdarzenie więcej w odniesieniu do roku poprzedzającego.

Nagminną kwestią jest nadal prowadzenie przez niektórych mieszkańców gminy pojazdów po spożyciu alkoholu. W 2005 roku zatrzymano 51 takich osób natomiast w 2006 liczba wzrosła do 76 osób. Stały wzrost tej liczby świadczy o łatwym dostępie do alkoholu oraz większej skuteczności w ujawnianiu tego typu przestępstw.

W 2006 roku policjanci kontynuowali współpracę z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w celu przekazywania informacji na temat zjawisk patologicznych takich jak przemoc w rodzinie, alkoholizm i sprawowanie prawidłowej opieki nad dziećmi. Policjanci przeprowadzili 147 interwencji. Przeprowadzono 39 postępowań w ramach Niebieskiej Karty z przemocy w rodzinie.

Należy wspomnieć, że uruchomienie stanowiska pomiarowego z fotoradarem w Dąbrowie Chełmińskiej dyscyplinuje kierowców do poruszania się po terenie zabudowanym z ograniczoną prędkością.

Gmina w Dąbrowa Chełmińska w odniesieniu do innych posterunków podległych Komendzie Miejskiej Policji w Bydgoszczy jest stosunkowo bezpieczna.

BEZPIECZEŃSTWO PRZECIWPÓŻAROWE

Na terenie Gminy Dąbrowa Chełmińska zarejestrowanych jest pięć jednostek OSP tj. OSP Dąbrowa Chełmińska, OSP Czarze, OSP Gzin, OSP Wałdowo Królewskie, OSP Rafa (bez sprzętu gaśniczego). OSP Czarze i OSP Dąbrowa Chełmińska należą do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego i dysponują sprzętem do ratownictwa drogowego.

Jednostki z Naszej gminy w roku 2006 uczestniczyły w 178 zdarzeniach, w których wzięło udział 228 samochodów i 1141 strażaków. Ilość zdarzeń w porównaniu z rokiem 2005 (129 zdarzeń) zwiększyła się o 49 zdarzeń.

Udział poszczególnych jednostek OSP w zdarzeniach przedstawia się następująco : OSP Dąbrowa Chełmińska (125), OSP Czarze (45), OSP Wałdowo Królewskie (8). Jednostki z Naszej gminy pomagają również w akcjach na terenie gmin sąsiadujących, tj. Bydgoszcz, Unisław, Zławieś Wielka (razem 12 zdarzeń).

Należy również zaznaczyć, że w 2006 roku w wypadkach drogowych nie zginęła żadna osoba (w roku 2005 zginęło 6 osób).

W bieżącym roku 8 strażaków zostało przeszkolonych w zakresie ratowników wodnych, a 16 rozpoczęło szkolenie w zakresie ratownictwa technicznego. Wymogi techniczne i szkoleniowe z roku na rok są coraz wyższe, co mobilizuje strażaków ochotników do systematycznego szkolenia i pozyskiwania nowego sprzętu. Zarząd Główny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP ocenia pracę strażaków w poszczególnych jednostkach funkcjonujących na terenie Naszej gminy bardzo wysoko.

ZDROWIE I EDUKACJA

Długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz nadużywanie alkoholu, są ściśle powiązane ze zdrowiem i edukacją zdrowotną. W tej sytuacji bardzo ważnym elementem strategii rozwiązywania problemów społecznych jest prowadzenie wszechstronnej profilaktyki oraz edukacji zdrowotnej zarówno u dzieci jak i dorosłych.

Zachowanie i umacnianie zdrowia zwłaszcza w wymiarze lokalnym i środowiskowym jest bardzo istotnym wyzwaniem dla instytucji rządowych, samorządowych i pozarządowych. Władzom i społeczeństwu zależy na uzyskiwaniu coraz to korzystniejszych standardów zdrowia. Istotną sprawą w trakcie poprawy i umacnianie zdrowia mieszkańców jest tworzenie korzystnych warunków społeczno-ekonomicznych, promowanie ekologii, zapobieganie zakaźnym i niezakaźnym chorobom społecznym, zapewnienie powszechnego i równego dostępu do opieki medycznej. Ważne jest także kształtowanie nawyków prawidłowego żywienia, zdrowego stylu życia w ramach edukacji przedszkolnej, szkolnej oraz realizacji programów promocji zdrowia w środowisku ludzi dorosłych.

Czynnikami warunkującymi zdrowie są :

- styl życia od 50 % do 60%
- środowisko fizyczne i społeczne od 20 % do 25 %
- czynniki genetyczne około 20 %
- opieka zdrowotna od 10 % do 15 %.

Pacjenci należący do Gminnej Przychodni Zdrowia SP ZOZ w Dąbrowie Chełmińskiej stanowią liczbę 6501 osób.

0-6 lat -547 dzieci

7-19 lat – 1285 osób

20-65 lat – 4011 osób

powyżej 65 roku życia – 658 osób.

Problemy zdrowotne wśród dorosłych :

- 1) Choroby układu krążenia – 51 osób
- 2) Choroba nadciśnieniowa – 28 osób
- 3) Cukrzyca – 35 osób
- 4) Niedokrwienne choroba serca – 19 osób
- 5) Choroba nowotworowa – 7 osób
- 6) Alergie, POCHP – 22 osoby
- 7) Choroby układu ruchu – 10 osób
- 8) Przewlekłe choroby układu trawiennego – 9 osób

Problemy zdrowotne u dzieci :

- 1) Otyłość – 40 dzieci
- 2) Zaburzenia frakcji i akomodacji oka – 129 dzieci
- 3) Alergie – 56 dzieci
- 4) Zniekształcenia kręgosłupa – 181 dzieci
- 5) Upośledzenie umysłowe – 14 dzieci
- 6) Choroby tarczycy – 7 dzieci
- 7) Zaburzenia rozwoju fizycznego i psychomotorycznego – 26 dzieci
- 8) Wady rozwojowe – 19 dzieci
- 9) Padaczka – 7 dzieci
- 10) Nowotwory – 2 dzieci
- 11) Trwałe uszkodzenie narządu ruchu -5 osób
- 12) Inne pojedyncze przypadki chorób wymagających czynnej opieki medycznej – 138 dzieci.